

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **I. M.**
zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem
se sídlem Slezská 36, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2017, č. j. OAM-183/ZA-ZA11-VL13-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou, v níž namítal, že

v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany byl zkrácen na svých právech a že žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí nepostupoval v souladu se zákonem, neboť porušil zejména ustanovení § 3 a § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Pochybení žalovaného spatřuje v nesprávném posouzení ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a důvodné obavy žalobce, že v případě návratu do vlasti bude s vysokou pravděpodobností povolán do armády a následně nasazen do bojových akcí na východě země. Je toho názoru, že správní orgán náležitě nevyhodnotil možnost udělení mu doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu a neopatřil si ke svému rozhodnutí potřebné podklady. Uvedl, že přestože faktické boje zatím probíhají převážně ve východní části země, odmítá v rozporu s odůvodněním napadeného rozhodnutí zlehčování situace v západní části Ukrajiny a tvrzení žalovaného o možnosti přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nezasažené konfliktem. Nic takového není vzhledem k jeho ekonomické situaci a faktické situaci na Ukrajině reálně možné.

3. Žalobce je proto přesvědčen o tom, že návratem na Ukrajinu by byl ohrožen na životě v důsledku přetrvávajícího vnitrostátního konfliktu, přinejmenším proto splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel důvodnost žaloby. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Uvedl, že hodnocení politické a bezpečnostní situace na Ukrajině doložil aktuálními zprávami z několika nezávislých zdrojů, které lze považovat za objektivní, vyvážené a aktuální. Uvedl, že podle vládních i nevládních výročních zpráv v rozhodnutí citovaných, nedocházelo v letech 2015 - 2016 k bezpečnostním incidentům, až na drobné výjimky v žádné z dalších ukrajinských oblastí a ozbrojené incidenty se soustřeďují pouze k tzv. linii dotyku (viz zpráva Human Right Watch z 3. 3. 2017), tj. v oblasti Doněcké a Luhanské. Žalovaný se stejně jako v rozhodnutí vyjádřil k otázce povinné základní vojenské služby na Ukrajině na základě ukrajinských zákonů s tím, že byla provedena demobilizace vojáků povoláných v letech 2014 a 2015 v rámci částečné mobilizace. Vojáci základní vojenské služby nejsou na základě Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 744/2014 ze dne 24. 09. 2014 od podzimu 2014 povolávání do oblasti bojů v tzv. zóně ATO.
5. Ohledně obav, týkajících se vnitrostátního konfliktu na Ukrajině, žalovaný odkázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že se stav ozbrojeného konfliktu na Ukrajině spíše uklidňuje. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených dvou oblastech výrazně kolísá (např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69 a další). Žalovaný je přesvědčen, že v napadeném rozhodnutí rozsáhle objektivně zhodnotil bezpečnostní situaci na Ukrajině, a proto na učiněné závěry odkázal. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení

podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak při jednání.

7. V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
8. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 3. 3. 2017, doplněné dne 8. 3. 2017 a v rámci pohovoru provedeného stejného dne žalobce uvedl, že má ukrajinskou národnost i státní příslušnost, je pravoslavného vyznání, svobodný, bezdětný, nemá žádné politické přesvědčení. Narodil se a žil v Luhanské oblasti. V minulosti pobýval v České republice (dále jen „ČR“) v roce 2008 pod dobu 1,5 měsíce a v roce 2011 po dobu 8 měsíců, kdy pracoval v dolech. Na území ČR naposledy přicestoval dne 3. 2. 2017 ze Lvova, kde si vyřídil vízum na základě pozvání od svého otce, který má v ČR trvalý pobyt. Z důvodu končícího víza se chtěl vrátit domů na Ukrajinu, zavolal to své matce, a ta mu řekla, že tamní situace je špatná a že má zůstat s otcem. O mezinárodní ochranu žádá proto, že na východě Ukrajiny opět začíná ozbrojený konflikt.
9. V průběhu pohovoru žalobce popsal svůj život ve vlasti. Uvedl, že nedokončil studia na střetí škole, a že vykonal jeden rok základní vojenské služby. Na Ukrajině nemohl sehnat práci. Na území ČR se v únoru 2017 dostal na pozvání od svého otce. Popsal vyřízení víza a svou cestu. Při opuštění Luhanska a své vlasti neměl žádné problémy. Na Ukrajině žije jeho matka, babička a teta, a to v Luhansku. Uvedl, že jejich dům se nachází v ulici, kde je továrna s vojenskou technikou. Jejich ulice je ostřelována, 3-4 domy byly zničeny. Sám jednou zažil ostřelování. Není tam klid, situace je složitá i ohledně práce, jídla, vypíná se voda a elektřina, jsou tam otřesné životní podmínky. Přestěhovat jinam se nepokusil, na Ukrajině nemá nikde jinde žádné příbuzné a bojí se tam zůstat z důvodu obav z povolání do ukrajinské armády. Dosud neobdržel předvolávací rozkaz do ukrajinské armády, protože je zaregistrován v Luhansku, ale dostal předvolávací rozkaz do LNR (Luhanské samozvané republiky), kam nenastoupil, protože to dle jeho mínění není povinné. Pro případ návratu se obává povolání do armády, kam nastoupit nechce, protože nechce zabíjet lidi ani nechce být sám zabit. V této válce zabíjí bratr bratra, národ bojuje proti sobě, nechce se na tom podílet. Neví, co by mu hrozilo v případě nenastoupení do armády, slyšel, že by mohl jít do vězení. Z vlasti odjel kvůli bezpečnostní situaci v místě svého bydliště. Pozvání od otce dostal již v prosinci 2016, vízum si začal vyřizovat, když se situace zhoršila. Měl v úmyslu se na Ukrajinu vrátit, pokud by se tamní situace uklidnila. Kromě výše uvedených ekonomických potíží, žádné jiné problémy ve vlasti neměl. Vyloučil jakékoliv potíže se státními orgány, policií, soudy nebo armádou. V případě návratu se obává povolání do ukrajinské armády.
10. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně žalovaný při posouzení žádosti žalobce kromě jeho výpovědi vycházel z Informací MZV ČR č.j. 103518/2016-LPTP ze dne 3. 6. 2016, č. j. 115045/2015-LPTP ze dne 9. 10. 2015, Informace OAMP Ukrajina – Situace v zemi ze dne 24. 11. 2016, Výroční zprávy Human Rights Watch 2017-Ukrajina ze dne 12. 1. 2017, Výroční zprávy Amnesty International 2017 – Ukrajina z 22. 2. 2017. Žalobce využil možnosti se s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámit (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu) dne 20. 4. 2017, nevzneshl žádné námitky proti zdrojům informací či způsobu jejich získání. Dne 26. 4. 2017 bylo správnímu orgánu doručeno písemné vyjádření zástupce žalobce k podkladům, v němž popisuje neuspokojivou situaci v Doněcké a Luhanské oblasti. Dále zopakoval, že ČR si vybral proto, že zde žije jeho otec, který zde má povolený trvalý pobyt.

11. Žalovaný rozhodl, že žalobci se mezinárodní ochrana neuděluje. Konstatoval, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je válečný konflikt probíhající na východě Ukrajiny a s tím související zhoršená bezpečnostní situace a špatné ekonomické podmínky v této oblasti. Existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žalobce dle žalovaného nemůže být sama o sobě důvodem pro udělení azylu. Za důvod pro udělení azylu žalovaný nepovažoval ani žalobcovy obavy z odvodu do ukrajinské armády ani špatné ekonomické podmínky. Své závěry podpořil odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žádost žalobce shledal účelovou, jejímž cílem byla legalizace pobytu (na území ČR již žije otec žalobce). Žalovaný rovněž neshledal, že by žalobce splňoval podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Připustil, že na východní Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt a že žalobce před svým odjezdem z vlasti žil v oblasti, která je bezprostředně zasažena ozbrojenými srážkami separatistů a vládních vojsk (Luhanská oblast). Podle žalovaného ale neexistuje žádná objektivní překážka, která by žalobci bránila v přesídlení do jiné, bezpečnější části Ukrajiny.
12. Při jednání soudu zástupci účastníků (žalobce se z jednání omluvil) odkázali na svá písemná podání a setrvali na svých návrzích.
13. Po provedeném přezkumném řízení krajský soud **žalobu důvodnou neshledal.**
14. Mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li správní orgán, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí žadateli přednostně azyl. Pokud dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí, zda žadatel nesplňuje alespoň důvody k udělení doplňkové ochrany.
15. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
16. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnil. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl členem žádné politické strany ani zastáncem určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou vůbec nespojoval, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobce mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobce ve své vlasti neměl žádné potíže se státními či bezpečnostními orgány. Krajský soud proto ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že by mu na Ukrajině hrozilo pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu. Špatná bezpečnostní situace a špatné podmínky k životu v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu nepředstavují samy o sobě důvod k udělení azylu.
17. Totéž platí o obavách žalobce z povolání do ukrajinské armády. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že požadavek státu na výkon vojenské povinnosti nelze sám o sobě považovat za pronásledování. Jedná se o legitimní požadavek státu na jeho občany

směřující k obraně státu v případě ohrožení a občané jsou v zásadě povinni mu vyhovět. Samotné odmítání vojenské služby tedy nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Založit takové obavy může pouze ve specifických případech, například pokud je odmítnutí vojenské služby odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44; všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Takové skutečnosti žalobce ve správním řízení ani v žalobě netvrdil. Vyjádřil pouze svou neochotu účastnit se bojů. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí s odkazem na zprávu ČTK ze dne 2. 11. 2016 uvedl, že na východoukrajinské frontě již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobře vycvičení a motivovaní dobrovolníci a profesionální vojáci. Krajský soud uvedené potvrzuje a doplňuje, že po uzavření tzv. minských dohod již Ukrajina nevyhlásila žádnou další mobilizaci, naopak postupně demobilizovala vojáky povolane v rámci částečné mobilizace v letech 2014 a 2015, v konfliktních zónách, tj. v Doněcké a Luhanské oblasti a dnes tam již působí pouze profesionální vojáci, anebo dobrovolníci. Obavy žalobce z odvodu do armády jsou neopodstatněné.

18. K žalobcem uváděným ekonomickým důvodům, krajský soud, aniž by zlehčoval jím popisované skutečnosti, zdůrazňuje, že řízení o mezinárodní ochraně je třeba chápat jako institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu nebo kterým by v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu přitom ekonomické potíže nejsou relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, či usnesení ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Azs 208/2015 – 22).
19. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení neshledal v postupu žalovaného žádné pochybení, souhlasí i s učiněným závěrem žalovaného, že se jedná o žádost účelovou, jejímž cílem byla legalizace pobytu na území ČR. To ostatně žalobce sám přiznal, když uvedl, že ČR si vybral proto, že zde žije jeho otec, který zde má povolený trvalý pobyt. Krajskému soudu nezbyvá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zneužívat k legalizaci pobytu, když k uvedenému účelu slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, jehož institutů žalobce v minulosti nepochybně využíval, a mohl by tak zcela jistě (při splnění stanovených podmínek) činit i do budoucna. Rovněž z konstantní judikatury Nejvyššího správního vyplývá, že samotná snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srovnej například rozsudky ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 – 94 nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54), jakož i to, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003). V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, v němž se uvádí, že „*Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož*

slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010, je uvedeno, že „Institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území ČR a nelze jej využít jako „náhradní řešení“ v případech, kdy cizinec přestal splňovat podmínky pro získání pobytového statusu dle zákona o pobytu cizinců na území ČR“.

20. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona. Ostatně ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
21. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, jeho udělení je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným informacím, proto na uvedené odůvodnění (viz strana 9 napadeného rozhodnutí) odkazuje. Žalobce ve své žalobě žádné konkrétní námitky či výhrady k neudělení humanitárního azylu neuvedl.
22. Žalobcem uplatněné žalobní námitky se v podstatě vztahují toliko k neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, tj. subsidiární formě mezinárodní ochrany, a to z důvodu bezpečnostní situace na východní Ukrajině.
23. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
24. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

25. Žalobce namítal, že mu v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Poukázal na skutečnost, že v Luhanské oblasti, z níž pochází, probíhá ozbrojený konflikt.
26. Podmínky, které musí být splněny k tomu, aby žadatel o mezinárodní ochranu mohla být udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jsou podrobně analyzovány v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, dle kterého se na citované ustanovení aplikuje tříkrokový test. Ten lze zformulovat do následujících otázek: (1) zda se nachází žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) zda je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou, (3) zda hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí? Aby bylo možné učinit závěr o existenci hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, musí být odpověď na všechny tři otázky kladná.
27. V nyní posuzované věci žalovaný ani krajský soud nezpochybňují, že na části ukrajinského území probíhá vnitřní ozbrojený konflikt a že žalobce je civilistou. Krajský soud se proto bude zabývat pouze třetí z výše uvedených otázek.
28. Pokud jde o povahu konfliktu, který nyní probíhá na Ukrajině, Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně uvedl, že *„na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá“* (viz usnesení ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, obdobně usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26; ke stejným závěrům Nejvyšší správní soud dospěl i v celé řadě novějších rozhodnutí).
29. Žalovaný neopomenul skutečnost, že Luhanská oblast, z níž žalobce pochází a žil v ní před odchodem z vlasti, je jednou ze dvou oblastí, která je těmito boji zasažena, touto otázkou se velmi podrobně zabýval na straně 12 až 13 napadeného rozhodnutí. Právě s ohledem na skutečnost, že ozbrojený konflikt probíhá v Luhanské oblasti, je nutné posoudit, zda žalobce může nalézt účinnou ochranu v jiné části země. Možnost vnitřní ochrany (či vnitřního přesídlení) je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu a v čl. 8 tzv. kvalifikační směrnice [tj. směrnice Rady č. 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany; nyní směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)].
30. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění

základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení. Uvedené lze shrnout do následujících čtyř kritérií, které je třeba hodnotit při zvažování aplikace daného institutu: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti; a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (blíže viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).

31. Žalovaný na základě shromážděných zpráv konstatoval, že možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní, vyjma oblastí, kde probíhají boje. Úřední omezení v tomto směru neexistují. Popsal legislativu upravující postavení vnitřně vysídlených osob. Vláda zaručuje sociální dávky osobám, které se zaregistrovaly jako vnitřně vysídlené, poskytuje jim ochranu před diskriminací, zajišťuje pomoc v případě dobrovolného návratu a zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Ukrajinská vláda zároveň na jí kontrolovaném území dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob. Žalobce je dospělou, plně svéprávnou, zdravou a praceschopnou osobou, proto dle žalovaného neexistuje žádná objektivní překážka, která by mu bránila ve vyžití tzv. institutu vnitřního přesídlení, tj. mimo Luhanskou oblast. Krajský soud se s uvedeným posouzením ztotožňuje. O splnění prvních třech z výše citovaných kritérií podmiňujících aplikaci institutu vnitřní ochrany nelze mít žádných pochyb. Jiné části Ukrajiny jsou pro žalobce zcela jistě dostupné a mohl by v nich najít účinnou ochranu před nebezpečím vážné újmy hrozícím v Luhanské oblasti, neboť ozbrojený konflikt se separatisty je omezen pouze na východní část Ukrajiny. Čtvrtou podmínku lze rovněž považovat za splněnou, neboť ukrajinské státní orgány se snaží vnitřně přesídleným osobám pomoci přijetím různých výše citovaných opatření na základě zákona o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob a žalobce zcela jistě může využít státní podpory pro vnitřně přesídlené osoby (viz Informace OAMP: Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 24. 11. 2016).
32. Nejvyšší správní soud při hodnocení aktuální situace na Ukrajině dospěl k závěru o splnění podmínek pro aplikaci institutu vnitřní ochrany (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018 – 40, a usnesení ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 Azs 261/2018 – 38). Žalovaným učiněný závěr je tak v souladu se zprávami o zemi původu a citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Vzhledem k možnosti vnitřního přesídlení mimo zmíněné dvě ohrožené oblasti, je možné případnou obavu žalobce z vážné újmy vyloučit.
33. Krajský soud má po provedeném přezkumném řízení za to, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav a opatřil si k posouzení situace žalobce i dostatečné množství podkladových informací, které lze s ohledem na různé nezávislé informační zdroje považovat za dostatečně objektivní a přiměřeně aktuální (viz výše uvedený výčet informací). Uvedené podklady pro rozhodnutí dle názoru krajského soudu splňují požadavky vymezené Nejvyšším správním soudem např. v jeho rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, podle kterého musí být užitě podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) transparentní a dohledatelné.

34. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci § 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 2 správního řádu), proto žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

V. Náklady řízení

35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 20. června 2019

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně